

Projekt Krokus 2022/23

Mladinska književnost

1. Karen Levine, *Hanin kovček*, Ljubljana 2004. (9+)
2. Irène Cohen-Janca, *Tudi drevesa jokajo*, Ljubljana 2012 (9+)
3. Kathy Kacer, *Skrivnost Gabijine omarice*, Dob pri Domžalah 2005. (9+)
4. Anne Frank, *Dnevnik Ane Frank*, Ljubljana 2022, 4. izdaja. (14+)
5. Éric-Emmanuel Schmitt, *Noetov otrok*, Ljubljana 2005. (14+)
6. Michael Gruenbaum, Todd Hasak-Lowy, *Nekje še sije sonce: spomini na holokavst*, Maribor 2019. (14+)
7. Bojan Zadavec, *Vladekova pot v neznano: kronika židovske družine iz Murske Sobote*, Murska Sobota - Ljubljana 2017. (14+)
8. Renia Spiegel, *Renjin dnevnik: 1939–1942*, Ljubljana 2022. (14+)
9. Morris Gleitzman, *Nekoč*, Dob pri Domžalah 2011. (14+)
10. Morris Gleitzman, *Potem*, Dob pri Domžalah 2011. (14+)
11. Morris Gleitzman, *Zdaj*, Dob pri Domžalah 2012. (14+)
12. Morris Gleitzman, *Tedaj*, Dob pri Domžalah 2014. (14+)
13. Morris Gleitzman, *Kmalu*, Dob pri Domžalah 2017. (14+)
14. Morris Gleitzman, *Morda*, Dob pri Domžalah 2018. (14+)
15. Dušan Šarotar, *Koncert za violino in orkester*, v: *Geniji2: antologija sodobne slovenske mladinske kratke proze*, ur. Dragica Haramija, Ljubljana 2007, str. 9–28. (14+)

Književnost za zahtevnejše in starejše bralce

16. John Boyne, *Deček v črtasti pižami*, Dob pri Domžalah 2016. (12+)
17. Zane Whittingham, Ryan Jones, Kath Shackleton, *Preživeli iz holokavsta*, Jezero 2019. (12+)
18. Marius Marcinkevičius, *Kamenček*, Maribor 2022. (12+)
19. Miriam Steiner Aviezer, *Vojak z zlatimi qumbi*, Ljubljana 2015, 2. izdaja. (14+)
20. Elie Wiesel, *Noč*, Radovljica 2007. (14+)
21. Markus Zusak, *Kradljivka knjig*, Ljubljana 2020, 2. ponatis. (14+)
22. Hanna Krall, *Navzočnost*, Ljubljana 2010. (14+)
23. Cristiana Pezzetta, *Koncert za bodečo žico*, Ljubljana 2022. (14+)
24. Dušan Šarotar, *Biljard v Dobrayu*, Ljubljana 2014, mehka vezava. (14+)
25. Dušan Šarotar, *Ostani z mano, duša moja. Ostani z menov, duša moja*, Murska Sobota - Monošter 2011. (16+)
26. Art Spiegelman, *Maus. Zgodba o preživetju*, Ljubljana 2019, 2. izdaja v eni knjigi, 3. ponatis. (16+)
27. Primo Levi, *Ali je to človek – Premirje*, Ljubljana 2004. (16+)
28. Alison Leslie Gold, *Fietina vaza in druge zgodbe o preživetju, Evropa 1939–1945*, Ljubljana 2011. (16+)
29. Shlomo Venezia, *Sonderkommando: V peklu plinskih celic*, Ljubljana 2010. (16+)
30. Luca Crippa, Maurizio Onnis, *Fotograf iz Auschwitza*, Ljubljana 2014. (16+)
31. Marta Ascoli, *Auschwitz je tudi tvoj*, Trst 2021, 3. izdaja. (16+)
32. Imre Kertész, *Brezusodnost*, Ljubljana 2003. (16+)
33. Heather Morris, *Tetovator iz Auschwitza*, Maribor 2018. (16+)

Projekt Krokus 2022/23

Poučne knjige

34. Annette Wieviorka, *Kako sem hčerki razložila Auschwitz*, Ljubljana 2000. (9+)
35. Oto Luthar et al., *Neznane sledi: Judovstvo, antisemitizem in holokavst v slovenski zgodovini*, Ljubljana 2013 [dostopno na: <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-CIINLZJ3>]. (12+)
36. Oto Luthar, Martin Pogačar, *Dežela senc: Spomin na izgon in izginotje judovske skupnosti v Prekmurju*, Ljubljana 2015, 2. dopolnjena izdaja [dostopno na: <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-HBJRU16T>]. (12+)
37. Irena Šumi, Oto Luthar (ur.), *Slovenski pravični med narodi*, Ljubljana 2016 [dostopno na: <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/939/3983/449-2>]. (14+)
38. Oto Luthar, *Po robovih spomina: Antisemitizem in uničenje prekmurske judovske skupnosti*, Ljubljana 2012 [dostopno na: <https://ikss.zrc-sazu.si/sites/default/files/porobovihspomina.pdf>]. (16+)
39. *Joškovi otroci. Beq in alija skozi Evropo, 1940–1943: poročilo Josefa Indijaq*, Ljubljana 2018. (16+)
40. *Sonjin dnevnik. Beq in alija v zapisih Sonje Borus iz Berlina, 1941–1946*, Ljubljana 2001. (16+)
41. *Leov zapis. Beq in alija v poročilu Lea Kofflerja, 1941–1944*, Ljubljana 2022. (16+)

Priporočena starost bralcev je bila določena bodisi na osnovi priporočil založnikov ali opredelitev v vseslovenskem knjižničnem katalogu Cobiss bodisi na osnovi izkušenj, pridobljenih pri izvajanju pedagoških aktivnosti v sklopu poučevanja o holokavstu. Seznam uporabljajte skladno s svojo strokovno presojo ter z možnostmi in zanimanjem vaših učencev.

Pri poučevanju o holokavstu, vojnah in kršenju človekovih pravic sta vam lahko v pomoč tudi naslednja dokumenta:

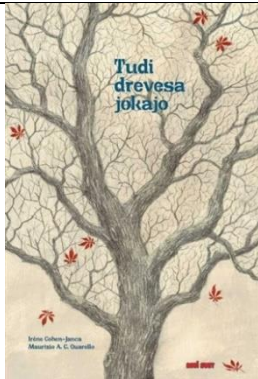
- [Priporočilni seznam mladinskih knjig na temo vojna](#) (Izbor mladinskih knjig, ki obravnavajo vojne v vseh obdobjih, predvsem njihove posledice, uničenje družin, trpljenje otrok, in so izšle do konca leta 2021, je pripravila mag. Tilka Jamnik, Društvo Bralna značka Slovenije.)
- [Izbor priporočenega gradiva za učitelje](#)

Seznam priporočene literature pripravila Marjetka Bedrač, koordinatorka projekta Krokus v Sloveniji, oktober 2022

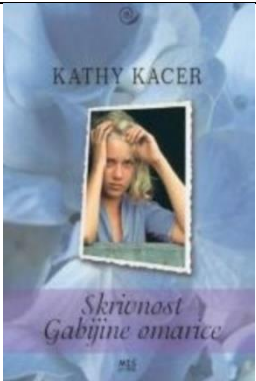
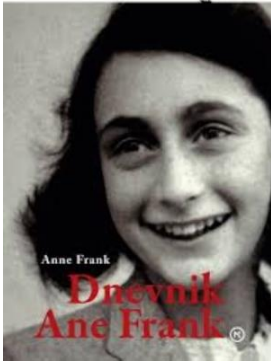
Za prijazne nasvete pri pripravi seznama se zahvaljujemo Leonidi Babič, Marjetki Berlič, Gordani Rubelj in Vojku Kunaverju.

Projekt Krokus 2022/23

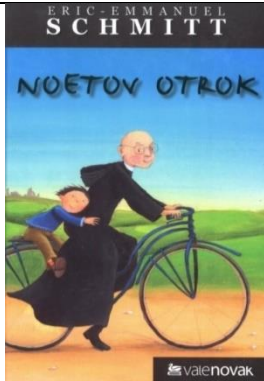

Mladinska književnost

01	<p>Karen Levine, <i>Hanin kovček</i>, Ljubljana: Cankarjeva založba, 2004.</p> <p>Mladinska knjiga Hanin kovček je pretresljivo branje, saj gre za resnično zgodbo židovske deklice Hane Brady, ki je umrla v koncentracijskem taborišču. Pred vojno je živela običajno življenje s starši in bratom Georgom v majhnem mestecu na Češkoslovaškem, kjer so imeli trgovino. Hana in Georg sta hodila v javno šolo, vendar sta bila Žida in Žide so začeli preganjati. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 9+</p>	
02	<p>Irène Cohen-Janca, <i>Tudi drevesa jokajo</i>, Ljubljana: Novi svet, 2012.</p> <p>Slikanica, ki je namenjena tako odraslim kot tudi otrokom, je izvrstno delo, v katerem se izbrušeni slog pisanja prepleta s čudovitimi in zgovornimi ilustracijami. Prvoosebni pripovedovalec je 150 let staro kostanjevo drevo, ki stoji na vrtu za hišo na Prinsegracht 263 – hišo, v kateri se je deklica Ana Frank s svojo družino kar dve leti skrivala pred nacisti. Slikanica predstavi njeno zgodbo in zajame bistvo holokavsta, na subtilen način pa se dotakne tudi teme minljivosti. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 9+</p>	

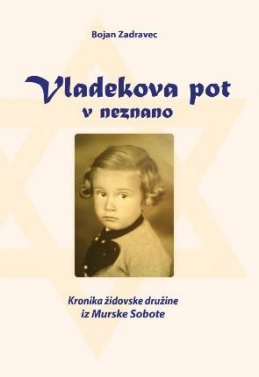
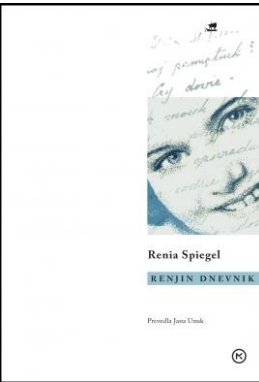
Projekt Krokus 2022/23

03	<p>Kathy Kacer, <i>Skrivnost Gabijine omarice</i>, Dob pri Domžalah: Miš založba, 2005.</p> <p>Pripoved je napisana po resničnih dogodkih iz časa druge svetovne vojne. Gabi pripoveduje svojim vnukoma zgodbo iz svojega otroštva, ko je z družino živel v vzhodnem delu tedanje Českoslovaške - v današnji Slovaški. Imeli so kmetijo in živeli mirno in srečno družinsko življenje. Z vzponom nacizma se je začelo vedno hujše preganjanje Židov tudi na Slovaškem in Gabijina židovska družina se temu ni mogla izogniti. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 9+</p>	
04	<p>Anne Frank, <i>Dnevnik Ane Frank</i>, Ljubljana: Mladinska knjiga, 2022, 4. izdaja.*</p> <p>Ana Frank se med vsemi darili, ki jih prejme za 13. rojstni dan, najbolj razveseli dnevnika. Ker nima zaupne prijateljice, svoje dnevniške zapise od junija 1942 do avgusta 1944 naslavlja na izmišljeno Kitty. Živahna, iskriča, družabna deklica sprva opisuje šolske dni – srečno obdobje svojega življenja kljub mnogim prepovedim, ki omejujejo življenje vseh Židov. Na videz brezskrbno otroštvo se konča, ko se s starši in sestro Margot pred preganjanjem nacistov zateče v skrite podstrešne prostore na Prinsengracht 263 v Amsterdamu, kjer se jim kmalu pridružijo še družina van Daan in Alfred Dussel. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p><i>*Dnevnik Ane Frank je doslej izšel v dveh slovenskih prevodih, najprej v prevodu Alberta Široka (1967) in pozneje v prevodu Polonce Kovač (1994). Oba prevoda sta bila večkrat ponatisnjena. V letu 2021 je v sklopu civilne iniciative nastal video zapis Živa knjiga: Dnevnik Anne Frank, v katerem znane in uveljavljene slovenske osebnosti prebirajo odlomke iz dnevnika Anne Frank. Ta »knjiga« je primerna tudi za slepe in slabovidne.</i></p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	

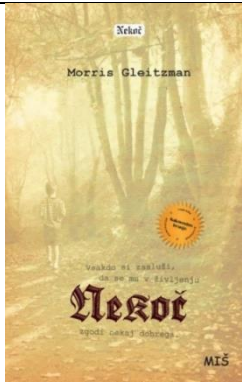
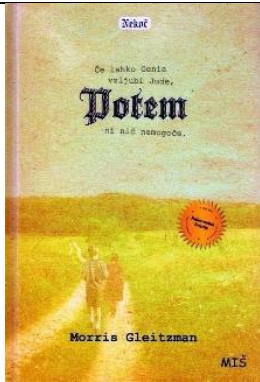
Projekt Krokus 2022/23

<p>05</p>	<p>Éric-Emmanuel Schmitt, <i>Noetov otrok</i>, Ljubljana: Vale-Novak, 2005.</p> <p>Ta mladinska pripoved nas popelje v čase 2. svetovne vojne, ko se srečata sedemletni judovski deček Jožef in dobrosrčni katoliški duhovnik oče Pons, pri katerem se Jožef »pazi« po begu svojih staršev pred nacisti. Skozi prvoosebno pripoved dečka se zrcali velika dobrota očeta Ponsa, ki rešuje judovske otroke, zbira pa tudi židovske predmete, da bi obvaroval judovsko kulturo pred uničenjem. Tankočutna, duhovno globoka in nadvse prepričljiva zgodba o tem, kako je tudi v času največjih vojnih grozot mogoče ohraniti zaupanje v dobro, kar je toliko bolj avtentično, če se sliši iz otroških ust.</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	
<p>06</p>	<p>Michael Gruenbaum, Todd Hasak-Lowy, <i>Nekje še sije sonce: spomini na holokavst</i>, Maribor: Založba Pivec, 2019.</p> <p>Podnaslov knjige <i>Nekje še sije sonce</i> je spomini na holokavst. Gre za sistematični genocid Judov, ki ga je izvajala nacistična Nemčija med drugo svetovno vojno in se je začel leta 1941 in je trajal do konca vojne leta 1945. Avtor Michael Gruenbaum se je odločil, da svojo življenjsko zgodbo pove mladim bralcem. Todd Hasak-Lowy, ki je njegovo zgodbo dejansko napisal, pa je bralca postavil v središče dogajanja. Roman je namreč v sedanjiku in to tako, kot je dogodke videl Miša, ki je bil ob začetku dogajanj star devet let. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	

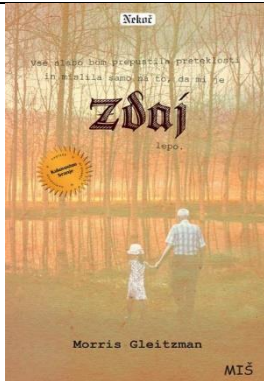
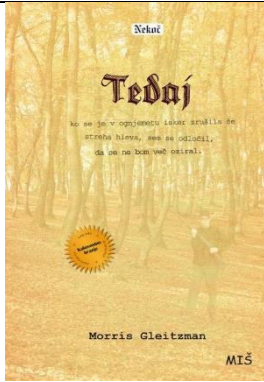
Projekt Krokus 2022/23

<p>07</p>	<p>Bojan Zadavec, <i>Vladekova pot v neznano: kronika židovske družine iz Murske Sobote</i>, Murska Sobota: samozaložba – Ljubljana: Salve, 2017.</p> <p>V knjigi Bojana Zadravca spremljamo resnično zgodbo oziroma kroniko judovske družine Pollak iz Murske Sobote. Osrednji protagonist je najmlajši član družine Vladek, ki je bil 22. maja 1944 ubit v Auschwitzu. Z zgodbo družine Pollak, osredotočeno na nekaj zgodovinskih mejnikov – od leta 1887, ko se njihova zgodba začne, do leta 1944, ko je bila v plinskih celicah pomorjena večina pripadnikov judovskih skupnosti iz Murske Sobote in Lendave –, spoznavamo tudi usodo drugih murskosoboških Judov. Knjiga je dopolnjena še s podatki o judovskih praznikih in s fotografijami, kar je avtorju omogočilo, da je holokavst osvetlil z zornega kota judovskega življenja pred drugo svetovno vojno.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	
<p>08</p>	<p>Renia Spiegel, <i>Renjin dnevnik: 1939–1942</i>, Ljubljana: Mladinska knjiga, 2022.</p> <p>Renia Spiegel je živahna in bistra petnajstletnica, polna upanja in sanj. Rodila se je v judovski družini na Poljskem leta 1924, dnevnik pa je začela pisati tik pred nemško in sovjetsko invazijo na Poljsko leta 1939 in ga piše vse do julija leta 1942. Piše o vsakdanjem življenju med okupacijo, o šoli, težavah s prijateljicami, prvi ljubezni, neznosni bolečini ob ločitvi od matere, hrepenenju po miru. Dogodke prepreda s svojo preišljivo, jedko in presenetljivo zrelo poezijo. Zaključni se julija leta 1942 z zapisom Renjinega fanta, potem ko njo ubijejo Nemci. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani Mladinske knjige.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	

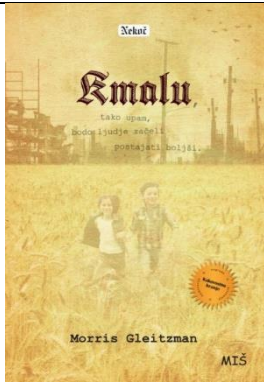
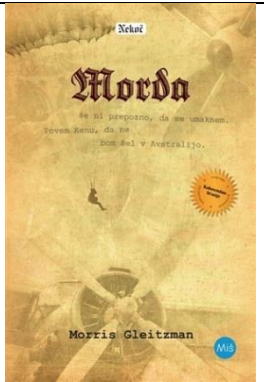
Projekt Krokus 2022/23

09	<p>Morris Gleitzman, <i>Nekoč</i>, Dob pri Domžalah: Miš založba, 2011.</p> <p>V času holokavsta na Poljskem desetletni judovski deček Felix pobegne iz katoliške sirotišnice, kamor ga skrijeta starša, ki sta kmalu zatem ubita. S svojim otroškim razumevanjem sveta še ni sposoben dojeti, kaj se v resnici dogaja. Njegova želja je poiskati mamico in očka, da bodo ponovno imeli trgovnico s knjigami. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	
10	<p>Morris Gleitzman, <i>Potem</i>, Dob pri Domžalah: Miš založba, 2011.</p> <p>Drugi del Gleitzmanove trilogije z naslovom <i>Potem</i> je nadaljevanje prvoosebne pripovedi desetletnega dečka Feliksa, ki pobegne iz sirotišnice v katoliškem samostanu, kamor so ga dobra tri leta prej skrili starši, da bi ga obvarovali tragične usode, ki preti Judom leta 1941. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani Miš založbe.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	

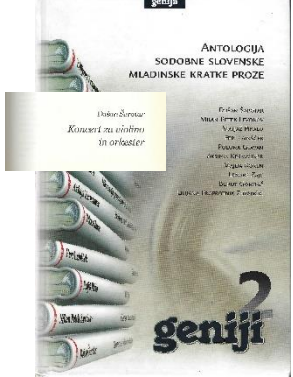
Projekt Krokus 2022/23

<p>11</p>	<p>Morris Gleitzman, <i>Zdaj, Dob pri Domžalah</i>: Miš založba, 2012.</p> <p>Nekoč, Potem in Zdaj so knjige Morrisa Gleitzmana, ki se bodo nemalo kateremu bralcu za vedno vtisnile v spomin. V prvih dveh delih se je desetletni judovski deček Feliks boril za preživetje v svoji domovini, od nacistov okupirani Poljski – leto 1941 je zaznamovala huda vojna, ki je pogumnega dečka in njegovo prijateljico Zeldo potegnila v holokavst. Tretji del, ki nosi naslov <i>Zdaj</i>, pa bo bralcu predstavil popolnoma drugega tako Feliksa kot Zeldo. Felix ima angleško ime, star je 80 let in živi v Avstraliji. Starec s skrhanjo dušo in težkimi spomini na mladost čez poletne počitnice pazi vnukinjo Zeldo. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani Miš založbe.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	
<p>12</p>	<p>Morris Gleitzman, <i>Tedaj, Dob pri Domžalah</i>: Miš založba, 2014.</p> <p>Piše se leto 1945, Evropa se prebija skozi zadnjo fazo agonije druge svetovne vojne. Feliks, zdaj trinajstletni fant, se je dve leti skrival v jami pod konjsko stajo v lasti Gabrieka, ki skrbi zanj. Nekega dne zasliši moške glasove, ki Gabrieka odpeljejo. Zamenja jih za nacistične, v resnici pa gre za poljske partizane, saj je Gabriek strokovnjak za eksplozive in eden izmed partizanov. Feliks jim sledi s konjem Domom in se pridruži partizanom v gozdu. Tu spozna Juli, pogumno mlado žensko, ki ve, da Feliks potrebuje zaščito pred sumničavimi partizani in pomoč, da bo lahko zopet skupaj z Gabrieekom, svojim zaščitnikom. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani Miš založbe.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	

Projekt Krokus 2022/23

13	<p>Morris Gleitzman, <i>Kmalu</i>, Dob pri Domžalah: Miš založba, 2017.</p> <p>Konec vojne je, a grozot, ki jih je druga svetovna vojna povzročila še ni konec. V mestecu na Poljskem, kjer se znajde naš junak Feliks v svojem trinajstem letu življenja, zatem ko je izgubil še mamo, se ljudje komajda prebijajo iz dneva v dan. Feliksu grozi nevarnost s strani Poljakov, ki sovražijo prišleke in pobijajo jude, kljub temu, da ljudem pomaga s svojim medicinskim znanjem. V nekem trenutku uspe rešiti življenje dojenčku in nenadoma mora skrbeti zanj. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani Miš založbe.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	
14	<p>Morris Gleitzman, <i>Morda</i>, Dob pri Domžalah: Miš založba, 2018.</p> <p>Morda je šesta knjiga, ki jo je Morris Gleitzman napisal o življenju Felixa, judovskega dečka. Vsaka knjiga namreč opiše del njegovega življenja. Knjiga Morda se posveča raziskovanju njegovih zgodnjih let, ko se Felix med drugo svetovno vojno in takoj po njej trudi ohraniti prijateljstva in optimizem. So pa posamezne knjige o Felixu napisane tako, da jih je mogoče brati v kakršnem koli vrstnem redu, lahko pa se prebere tudi samo eno izmed njih. Felixovo življenje je bilo močno zaznamovano s holokavstom in to je močno vplivalo na tudi na njegovo odraslo življenje. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	

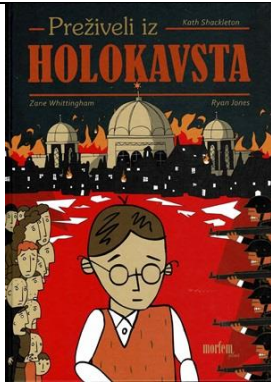

Projekt Krokus 2022/23

15	<p>Dušan Šarotar, Koncert za violino in orkester, v: <i>Geniji2: antologija sodobne slovenske mladinske kratke proze</i>, ur. Dragica Haramija, Ljubljana: Genija, 2007, str. 9–28.</p> <p>[...] Avtor je z besedilom <i>Koncert za violino in orkester</i> poskušal mladi generaciji bralcev približati usodo Judov v času druge svetovne vojne: »<i>Bilo je nekoč, daleč nazaj, pa ne tako dolgo, da tega ne bi nihče več pomnil.</i>« Holokavst je zajel tudi Jude v Murski Soboti, njihovo žalostno usodo Šarotar prikaže na zelo intimni ravni. V zgodbi sicer podaja tudi zgodovinska dejstva; na primer to, da so okupatorji ponoči 26. aprila 1944 odvedli v taborišča vseh štiristo soboških Judov, samo šestindvajsetim je uspelo preživeti, v ospredju zgodbe pa je, skozi oči deklice Edine, predstavljena usoda judovskega dečka Izidorja Benamina. Izidor je bil odličen violinist, ki je imel najavljen svoj prvi koncert ravno na dan njegovega pregona. Edina je bila zagledana v Izidorja, neznansko ji je ugajala njegova glasba in najbrž je prvič v življenju čutila ljubezen, a je bila tako nasilno pretrgana – Izidor se nikoli ni vrnil iz taborišča.</p> <p>Vir: Dragica Haramija, »Spremna beseda k antologiji«, v knjigi »<i>Geniji2: antologija sodobne slovenske mladinske kratke proze</i>« (str. 197).</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	
----	---	---

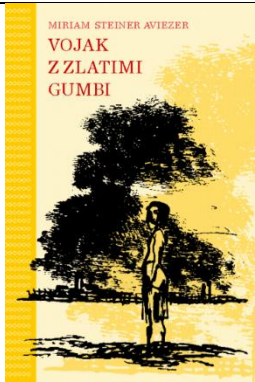
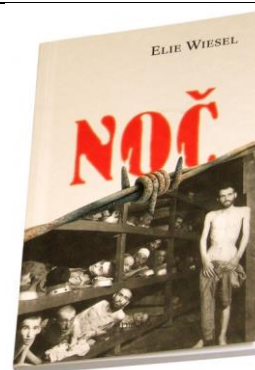
Književnost za zahtevnejše in starejše bralce

<p>16</p>	<p>John Boyne, <i>Deček v črtasti pižami</i>, Dob pri Domžalah: Miš založba, 2016, 4. natis.</p> <p>Bruno je sin visokega nemškega oficirja in o grozotah druge svetovne vojne ne ve ničesar. Z družino se iz Berlina preselijo na podeželje, v hišo tik ob ograji koncentracijskega taborišča, kajti oče je tam dobil novo zaposlitev. Ko Bruno raziskuje okolico novega domovanja, se skozi ograjo spoprijatelji z dečkom v črtasti pižami (kar je bila uniforma zapornikov). Njuno prijateljstvo pa ima pogubne posledice, konec zgodbe je namreč surovo grozljiv in da bralcu še dolgo misliti. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani Miš založbe in portalu dobreknjige.si.</p> <p><i>* Mednarodna zveza za spomin na holokavst (IHRA) v Priporočilih za poučevanje in učenje o holokavstu pripominja, da »čeprav je zgodba za učence lahko zanimiva, podrobnosti in sama pripoved tako v knjigi kot v filmu ne sledijo zgodovinskim dejstvom in ustvarjajo lažno predstavo o žrtvah, storilcih in ključnih lokacijah. Razprava o teh problemih skozi primerjavo z zgodovinskimi viri in dejstvi je lahko pri starejših učencih izhodišče za koristno kritično vrednotenje, učenci z manj ali nič predznanja pa utegnejo ponotranjiti dezinformacije o holokavstu, ki jih morda nikoli ne bodo postavili pod vprašaj, kaj šele, da bi se jih odučili.«</i></p> <p>Priporočena starost: 12+</p>	
-----------	--	--

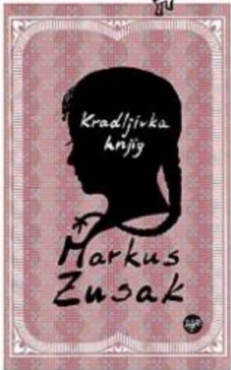
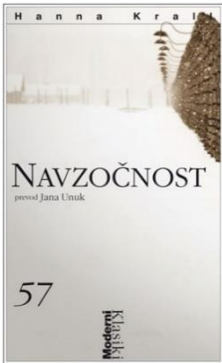
Projekt Krokus 2022/23

17	<p>Zane Whittingham, Ryan Jones, Kath Shackleton, <i>Preživeli iz holokavsta</i>, Jezero: Morfem založništvo, 2019.</p> <p>Nacistična Nemčija je z različnimi protijudovskimi ukrepi med drugo svetovno vojno želela iztrebiti Jude. Heinz, Trude, Ruth, Martin, Suzanne in Arek iz Leedsa v Angliji pripovedujejo svojo življenjsko zgodbo. Z nami delijo izkušnjo, ki so jo kot otroci iz judovskih družin izkusili med drugo svetovno vojno. Imeli so srečo. Preživeli so holokavst. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 12+</p>	
18	<p>Marius Marcinkevičius, <i>Kamenček</i>, Maribor: Založba Pivec, 2022.</p> <p>Ta zgodba se je zgodila v Vilni. Med drugo svetovno vojno bi se lahko zgodila tudi v Varšavi, Pragi ali Parizu. Pravzaprav bi se lahko zgodila kjerkoli v Evropi. To je zgodba o dečku Etanu in deklici Rivki in o njunem prijateljstvu, pa o prihodu črnih ptičev, ki s seboj nosijo strah. Naposled je tudi zgodba o upanju in o spominu. Slikanica litovskega avtorja Mariusa Marcinkevičiusa se spopada s težo holokavsta in sporoča misel, da je le ohranjanje spomina pot naprej in da ljudje, ki smo jih izgubili, nikoli niso prav zares odšli.</p> <p>Vir: spletna stran Založbe Pivec.</p> <p>Priporočena starost: 12+</p>	

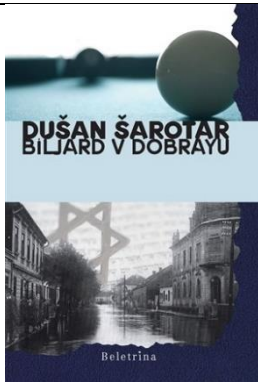
Projekt Krokus 2022/23

19	<p>Miriam Steiner Aviezer, <i>Vojak z zlatimi gumbi</i>, Ljubljana: Založba ZRC, 2015, 2. izdaja.</p> <p>Leta 1935 rojena Miriam Steiner Aviezer je do svojega šestega leta živela idilično življenje. V lekarni njenega očeta Bele Steinerja v Trebnjem se ljudje niso srečevali samo zaradi zdravil, temveč tudi zaradi radijskih in časopisnih novic, ki jih Bela Steiner še sveže posredoval svojim strankam. Aprila 1941 se je njihovo življenje čez noč spremenilo. V skrbeh za mamo, ki je živela v Karlovcu, je mama Zora s hčerko Miriam odpotovala na Hrvaško, kjer so ju zajeli ustaši in ju poslali v taborišče Nova Gradiška. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani Inštituta za kulturne in spominske študije ZRC SAZU.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	
20	<p>Elie Wiesel, <i>Noč</i>, Radovljica: Didakta, 2007.</p> <p>Elie Wiesel v Noči, prvoosebne memoarske pisanju, opisuje svoje izkušnje, izkušnje 15-letnega dečka, v času nacistične okupacije v judovskem getu v Sighetu (Romunija), likvidacijo geta, deportacijo v Auschwitz in nato Buchenwald. Njegova mati in dve mlajši sestri sta umrli, njegov oče pa je umrl tik pred osvoboditvijo koncentracijskega taborišča aprila 1945. Prav iz tega časa pa so tudi najbolj pretresljive strani avtobiografskega romana. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani založbe Didakta.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	

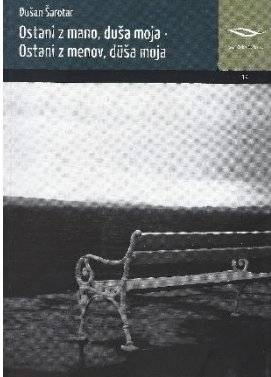
Projekt Krokus 2022/23

21	<p>Markus Zusak, <i>Kradljivka knjig</i>, Ljubljana: Sanje, 2020, 2. ponatis.</p> <p>Glavna junakinja je desetletna deklica Liesel, ki jo skupaj z bratom vzamejo staršem napačnega političnega prepričanja in pošljejo v rejo v nek kraj blizu Münchna ter koncentracijskega taborišča Dachau. Bratec na poti umre, deklica pa psihično popolnoma zlomljena prispe h krušnim staršem, kjer se mora prilagoditi novim razmeram: kolerični ter verbalno in fizično nasilni novi materi, strogim učiteljem v šoli, zakonom ulice v neuglednem in revnem mestnem predelu. Vse to ji uspeva predvsem s pomočjo novega očeta, dobričine, ki ima veliko razumevanje za dekličino stisko, in pa novega prijatelja iz sosesčine, glavnega pobalina, dobrega tekača, nogometaša in vedno lačnega Rudyja. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	 The book cover features a dark silhouette of a girl's head in profile against a light, textured background. The title 'Kradljivka knjig' is written in a handwritten style above the silhouette, and the author's name 'Markus Zusak' is written below it.
22	<p>Hanna Krall, <i>Navzočnost</i>, Ljubljana: Cankarjeva založba, 2010.</p> <p>V knjigi so zbrana tri dela poljske publicistke in pisateljice, vsa pa se ukvarjajo s holokavstom. Tudi sama, rojena leta 1935 in židovskega porekla, je izgubila mnoge najbližje in zgolj po čudežu preživela vojno. Prvo delo z naslovom <i>Prehiteti boga</i> je zelo literarna reportaža o Mareku Edelmanu, edinem preživelem poveljniku vstaje v varšavskem getu leta 1943. Delo je izšlo 1977 na osnovi pogovorov z njim, govori pa ne le o dogajanju v getu, ampak tudi o sedanjosti, o medicinskem reševanju življenj, saj je Edelman po vojni delal kot kardiolog in svoje plodno življenje končal leta 2009. Drugo delo je zbirka kratke proze <i>Tam ni več reke</i>, tretje pa roman <i>Srčev kralj je spet zunaj</i>, ki prav tako govori o obupnem terorju v varšavskem getu.</p> <p>Vir: spletna stran Mariborske knjižnice.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	 The book cover has a minimalist design with a light background. At the top, the author's name 'Hanna Krall' is printed. The title 'NAVZOČNOST' is prominently displayed in the center, with the translator's name 'prevod Jana Urnik' below it. The number '57' is visible in the bottom left corner, and the publisher's name 'Mladinska knjiga' is at the bottom right.

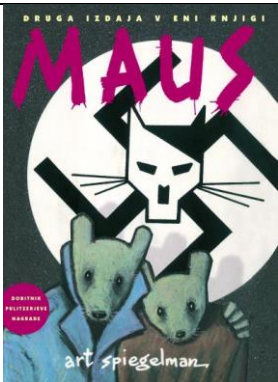
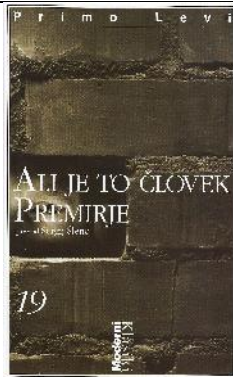
Projekt Krokus 2022/23

23	<p>Cristiana Pezzetta, <i>Koncert za bodečo žico</i>, Ljubljana: Salve, 2022.</p> <p>Ta očarljiva in ganljiva zgodba se navdihuje v resnični življenjski zgodbi ene od zadnjih preživelih ženskega orkestra iz Auschwitza, nemško-judovske čelistke Anite Lasker-Wallfisch. Zgodba prinaša še eno zgodovinsko pričevanje o obdobju, ki bi ga vsi radi izbrisali, holokavsta. Anita Lasker je obetavna trinajstletna najstnica, katere edina napaka je, da se je rodila v času, ko so nacisti Jude označili za »kratkotrajno raso, nevredno obstoja«. Knjiga, napisana predvsem za mlajše bralce, čeprav namenjena vsem, poudarja, kako lahko glasba tudi sredi groze predstavlja rešilno vrv. Besedilo je obogateno z ilustracijami v obliki stripa, ki dodatno pritegnejo, da se poglobimo v zgodbo. Več o knjigi preberite na spletni strani založbe Salve.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	
24	<p>Dušan Šarotar, <i>Biljard v Dobrayu</i>, Ljubljana: Študentska založba (knjižna zbirka Beletrina), 2014, mehka vezava.</p> <p>V nekdanjem imenitnem soboškem hotelu Dobray, s kazinojem in bordelom v nadstropju, se v eni sami noči ob koncu druge svetovne vojne srečajo in trčijo številne usode. Med tem, ko je na meje pozabljene in skrite pokrajine med Muro in Rabo že privihrala Rdeča armada in je samo še vprašanje ur, kdaj bo osvobojena tudi Sobota, v Dobrayu še vedno igrajo zadnjo partijo biljarda. Zaspani varaš, ki se naslednje jutro šele prebuja iz morastih sanj, pa so v tišini že naselile tavajoče duše, med njimi je tudi židovski trgovec Franz Schwartz, eden izmed peščice deportiranih, ki so se vrnil iz koncentracijskega taborišča Auschwitz. Vir: zapis na ovitku romana Dušana Šarotarja »Biljard v Dobrayu« (Ljubljana 2007).</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	

Projekt Krokus 2022/23

25	<p>Dušan Šarotar, <i>Ostani z mano, duša moja. Ostani z menov, duša moja</i>, Murska Sobota: Franc-Franc - Monošter: Zveza Slovencev na Madžarskem, 2011.</p> <p>Elegično zgodbo o mladem Židu iz Lendave, ki se kot eden redkih prekmurskih Židov vrne iz koncentracijskega taborišča Auschwitz, in o Eli, lepi hčerki podobarja iz goričkih Šalovcev, je pisatelj Dušan Šarotar umestil na ladjo, ki po koncu vojne pluje iz Evrope proti Kanadi. Tavajoči duši, oropani sorodnikov, prijateljev, imetja, zapredeni v minule strahove in porajajoče se upanje, poveže duhovna dediščina židovskega fotografa Juliusa Schönauerja [fotograf je bil aprila 1944 skupaj z družino odpeljan v Auschwitz in tam umorjen, op. ur.], ki jo nosita v sebi. [...]</p> <p>Vir: Franci Just v romanu Dušana Šarotarja »Ostani z mano, duša moja. Ostani z menov, duša moja« (zavihek ovitka).</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	
----	---	---

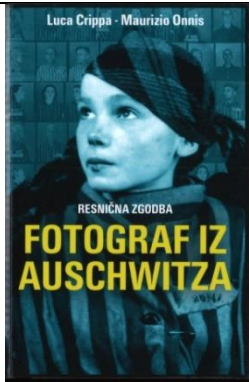

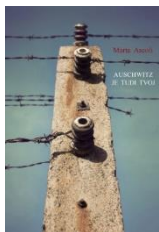
Projekt Krokus 2022/23

<p>26</p>	<p>Art Spiegelman, <i>Maus. Zgodba o preživetju</i>, Ljubljana: Založba ZRC, 2019, 2. izdaja v eni knjigi, 3. ponatis.</p> <p>Vsem je znano, da nacistična ideologija Judov ne šteje med ljudi. Adolf Hitler je zanje rekel, da so sicer rasa, a ne človeška. Ta globoko antisemitski rek je Art Spiegelman (1948-), priznani ameriški karikaturist in zagovornik stripov, uporabil kot navdih za enkratni strip z naslovom Maus. V osnovi gre za zgodbo iz časa druge svetovne vojne, ki dokumentira nemirni življenji Artovih staršev Vladeka in Anje. Njegova starša sta preživela pekel z imenom Auschwitz in tudi leta po vojni sta čutila njegovo vročino. Pri Mausu je najbolj opazno to, da je Spiegelman posamezne narode upodobil kot živali: Judje so miši, Nemci mačke, Poljaki pujsi, Američani psi ... Strip pa ni zgolj še eno poročilo o nacističnih grozotah z živalmi na mestu ljudi, preveča ga namreč avtorjev mučen odnos z očetom – Art preko tega odnosa okuša grozote, ki jih sam ni nikoli doživel. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani Instituta za kulturne in spominske študije ZRC SAZU in portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	
<p>27</p>	<p>Primo Levi, <i>Ali je to človek – Premirje</i>, Ljubljana: Cankarjeva založba 2004.</p> <p>Avtobiografski zapis o boju taboriščnikov za preživetje v taborišču smrti Auschwitz. Pisec beleži dogajanje med zaporniki, zanima ga, kdo med zaprtimi je tisti, ki bo preživel vsakodnevni teror in kdo ne. Sprašuje se, kaj je tisto, kar v taborišču lahko pomeni razliko med življenjem in smrtjo? Bo preživel fizično najmočnejši, tisti, ki je bolj prilagodljiv, ali najbolj inteligenten? Tako kot popolna sreča, zapiše avtor, je neuresničljiva tudi popolna nesreča. Ker se upira gotovosti smrti, človeška bit vselej najde upanje.</p> <p>Vir: spletna stran Mestne knjižnice Ljubljana.</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	

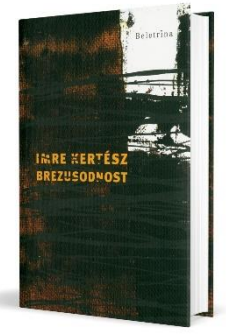

Projekt Krokus 2022/23

<p>28</p>	<p>Alison Leslie Gold, <i>Fietina vaza in druge zgodbe o preživetju, Evropa 1939–1945</i>, Ljubljana: Šola retorike Zupančič&Zupančič, 2011.</p> <p>Avtorica, ki je zaslovela s svojimi deli o Anne Frank in holokavstu, se tudi v pričujoči pripovedi o preživetju v Evropi med letoma 1939 in 1945, ne oddalji od svoje teme. Pred nami ni knjiga o dogodkih, ki jo obravnavajo zgodovinski učbeniki, pred nami zaživijo osebne zgodbe ljudi, ki so imeli to srečo, da so v skrajnih mejah možnega uspeli preživeti strahote vojne morije. Ti ljudje se spominjajo tudi tistih, ki jim to ni uspelo, kot ni uspelo nizozemski študentki Fiet. Gospodinji, pri kateri je stanovala, je zaupala v varstvo kovček, v katerem je bila med drugim vaza, ki jo sedaj čuva že tretja generacija, in tako z njo živi spomin na mlado dekle, ki se nikoli ni vrnilo po svojo prtljago. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana.</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	
<p>29</p>	<p>Shlomo Venezia, <i>Sonderkommando: V peklu plinskih celic</i>, Ljubljana: Modrijan, 2010.</p> <p>Avtor najprej opiše življenje v revni judovsko-italijanski skupnosti v predvojnem Solunu v Grčiji, kjer se je rodil. Prva vojna leta pod italijansko okupacijo se jim je zaradi italijanskega porekla godilo celo nekoliko bolje kot njihovim grškimi rojakom. Ko pa so po kapitulaciji Italije Grčijo zasedli Nemci, so jih kaj kmalu vse deportirali v koncentracijska taborišča. Venezia so poslali v taborišče smrti Auschwitz-Birkenau in kmalu je pristal med sonderkommandi, Judi, ki so taboriščnike pripravljali na zaplinjenje in sežig v krematorijih, ne da bi vedel, da je s tem avtomatično obsojen na skorajšnjo smrt. Avtor brez vsakršne patetičnosti, skorajda lakonično pripoveduje o tej grozljivi izkušnji, o edinstvenem, a neuspelem uporuh auschwitskih sonderjevcev, o pohodu smrti iz Auschwitza in povojnih travmah. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	

Projekt Krokus 2022/23

<p>30</p>	<p>Luca Crippa, Maurizio Onnis, <i>Fotograf iz Auschwitza</i>, Ljubljana: Družina, 2014.</p> <p>Resnična zgodba o Wilhelmu Brasseju, poljskemu fotografu, ki je med internacijo v Auschwitzu v identifikacijski službi posnel nad 50.000 portretov taboriščnikov in fotografsko dokumentiral medicinske poskuse dr. Mengeleja in dr. Clauberga. Njegov poklic in prilagodljivost sta ga rešila gotove smrti in ga obenem obremenila s krivdo preživelega. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	
<p>31</p>	<p>Marta Ascoli, <i>Auschwitz je tudi tvoj</i>, Trst: Mladika, 2021, 3. izdaja.</p> <p>Resnična izpoved takrat 17. letne Marte, hčerke judovskega očeta, ki je preživela pekel Auschwitz in Bergen-Belsna. Opisuje dogodke - nasilno ločitev od staršev, transport, sneg, prisilno delo, stradanje, bolezni in mučenje, pa tudi vrnitev nazaj domov. Kot je sama zapisala: »Vse kar opisujem v knjigi, se je resnično zgodilo, marsikaj hudega pa sem celo namerno izpustila, ker nisem hotela, da bi branje postalo neznosno.« [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	

Projekt Krokus 2022/23

32	<p>Imre Kertész, <i>Brezusodnost</i>, Ljubljana: Študentska založba (knjižna zbirka Beletrina), 2003.</p> <p>Roman sledi prvoosebni pripovedi petnajstletnega Györgya Kövesa, ki nacistični projekt izničenja versko in politično oporečne rase doživlja skozi nepopustljivi racionalizem preživetja. Prostora za čustva ali moralno vrednotenje ni veliko, vendar György nikakor ni naiven in ne indiferenten. Ko se mu zdijo še tako ekstremni dogodki »razumljivi«, se zdi, da zmanjšuje pomen grozot in se od njih distancira. Pravzaprav pa ravno napetost med njegovo pripovedno optiko ter bralčevim vedenjem in pričakovani razkrinkava sistem kot ciničen, nasilje kot banalno, življenje pa kot svobodno, in zato tudi neodvisno od usode. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani Beletrine.</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	
33	<p>Heather Morris, <i>Tetovator iz Auschwitza</i>, Maribor: Založba KMŠ, 2018.</p> <p>Dogajanje v romanu je postavljeno v enega najtežjih in najgrozljivejših časov človeške zgodovine, in sicer v 2. svetovno vojno, natančneje v koncentracijsko taborišče Auschwitz - Birkenau. Tam po spletu okoliščin Lale [Lale Sokolov, op. ur.] postane tetovator in mora zato »iznakaziti« telesa svojih ljudi. Glavni osebi v romanu sta Lale in Gita, ki se spoznata v tem grozljivem, nehumanem kotičku na Zemlji, in kjer med njima vzklije ljubezen. Ta grozljiva in hkrati neverjetna zgodba je zgodba o pogumu, upanju in ljubezni. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletnem portalu dobreknjige.si.</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	

Projekt Krokus 2022/23

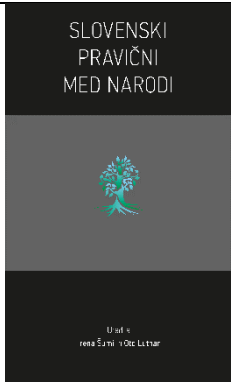
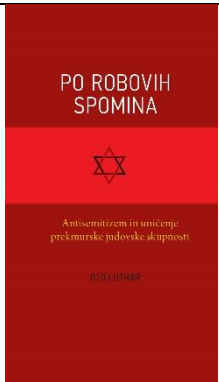
Poučne knjige

34	<p>Annette Wieviorka, <i>Kako sem hčerki razložila Auschwitz</i>, Ljubljana: Cankarjeva založba, 2000.</p> <p>Knjiga je napisana v obliki vprašanj in odgovorov, ukvarja pa se z enim najbolj tragičnih poglavij evropske zgodovine, ki ga simbolizira beseda Auschwitz. Avtorica je zgodovinarica judovskega porekla, katere družinski člani so življenje izgubili v Auschwitzu (...) in je del svojih poklicnih naporov usmerila v ukvarjanje s tem problemom – usoda Judov v času druge svetovne vojne. V knjigi je avtoričina hčerka tista, ki zastavlja vprašanja, medtem ko sama avtorica nanje odgovarja. Vprašanja so zelo neposredna in podobna tistim, ki nam jih zastavljajo naši učenci: kaj so Judje storili takega, da so jih želeli umoriti; zakaj so se pustili prijeti; zakaj se niso uprli; zakaj je bilo treba varovati to skrivnost, ko pa naj bi vsi Judje pomrli v taboriščih; kako so Nemci vedeli, kdo je Jud. Odgovori pa so preprosti, strokovni in odstranijo marsikateri stereotip in poenostavitev. [...]</p> <p>Vir: Elissa Tawitian, »Annette Wieviorka, "Kako sem hčerki razložila Auschwitz", Ljubljana, Cankarjeva založba 2000«, v publikaciji »Zgodovina v šoli: Pouk zgodovine v devetletki«, letnik XII, številka 3-4, 2003, str. 95, Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.</p> <p>Priporočena starost: 9+</p>	
----	--	---

Projekt Krokus 2022/23

<p>35</p>	<p>Oto Luthar et al., <i>Neznane sledi: Judovstvo, antisemitizem in holokavst v slovenski zgodovini</i>, Ljubljana: Ministrstvo za zunanje zadeve, 2013.</p> <p>[...] Na vprašanje, zakaj je toliko pozornosti usmerjene v ta – časovno gledano – drobec zgodovine, je odgovor jasen: zato, ker je holokavst tako korenito pretresel temeljne vrednote civilizacije. Pomembno je vedeti, kako je prišlo do tako vseobsegajočega moralnega razkroja družbe, da se je lahko v imenu večvrednosti ene rase nad drugo pošastno industrializiralo ubijanje ljudi. Še več, pomembno je razumeti, kakšno grožnjo lahko predstavlja splet politične apatije, nacionalističnih ideologij, odrekanja človeškega dostojanstva in spodbujanja ali sprejemanja predsodkov in diskriminacije na podlagi rase, etnične pripadnosti, vere ali katerekoli druge osebne okoliščine. In ne nazadnje: iz perspektive Slovenije se je pomembno zavedati, da antisemitizem in pregon Judov v času holokavsta ni nekaj, kar se je dogajalo samo »drugje«. [...]</p> <p>Vir: Karl Erjavec v publikaciji »Neznane sledi«.</p> <p>Priporočena starost: 12+</p>	
<p>36</p>	<p>Oto Luthar, Martin Pogačar, <i>Dežela senc: Spomin na izgon in izginotje judovske skupnosti v Prekmurju</i>, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2015, 2. dopolnjena izdaja.</p> <p><i>Dežela senc</i> je berilo za uporabo pri pouku zgodovine v slovenskih osnovnih in tudi srednjih šolah. V prvem delu so predstavljene zgodovinske razmere, ki so vodile do antisemitizma in holokavsta v Evropi, v drugem pa so podrobneje predstavljene slovenske razmere. Podrobneje je opisana izkušnja preživele interniranke Erike Fürst, posebna pozornost pa je namenjena izboru slikovnega gradiva, med katerim so tudi odlomki iz dveh grafičnih novel: <i>Maus</i> Arta Speigelmana in <i>Berlin</i> (knjiga 1 in 2) Jasona Lutesa.</p> <p>Vir: spletna stran Inštituta za kulturne in spominske študije ZRC SAZU.</p> <p>Priporočena starost: 12+</p>	

Projekt Krokus 2022/23

<p>37</p>	<p>Irena Šumi, Oto Luthar (ur.), <i>Slovenski pravični med narodi</i>, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2016.</p> <p>Upreti se ideologijam biologizirane »etničnosti« in antisemitizma je bilo v času nacizma še posebej junaško dejanje. Nagovorilo je ljudi, ki jim tovrstne ideologije, zavarovane s politično in religiozno avtoriteto in populističnimi prepričanji, niso mogle ubiti temeljnega humanizma. Ljudje, ženske in moški, ki jih predstavlja prvi del knjige, so bili za svoja pogumna in humana dejanja med drugo svetovno vojno že razpoznani kot pravične in pravični med narodi, kar je častni naslov in priznanje, ki ga podeljuje Jad Vašem, Svetovni center za raziskovanje, poučevanje, dokumentiranje in komemoriranje holokavsta v Jeruzalemu v Izraelu. Drugi del knjige prinaša zgodbe o ljudeh, ki so prav tako reševali preganjane Jude, ki pa naslova pravičnih še nimajo, a so nekateri že kandidatke in kandidati zanj.</p> <p>Vir: spletna stran Inštituta za kulturne in spominske študije ZRC SAZU.</p> <p>Priporočena starost: 14+</p>	
<p>38</p>	<p>Oto Luthar, <i>Po robovih spomina: Antisemitizem in uničenje prekmurske judovske skupnosti</i>, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2012.</p> <p>Razprava je nastala v okviru mednarodnega projekta »Zamolčani holokavst: spomin na deportacijo prekmurskih Judov« ter je izčrpen prikaz ene najbolj groznih in žalostnih epizod sodobne svetovne in slovenske zgodovine. Besedilo je razdeljeno na dva dela, in sicer opis priprav in izvedbo »največjega organiziranega zločina v zgodovini civilizacije« ter predstavitev prizorišč tega zločina na slovenskih tleh. [...] Več o knjigi preberite na spletni strani Inštituta za kulturne in spominske študije ZRC SAZU.</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	

Projekt Krokus 2022/23

<p>39</p>	<p><i>Joškovi otroci. Beg in alija skozi Evropo, 1940–1943: poročilo Josefa Indiga, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2018.</i></p> <p>Knjiga, v izvirniku <i>Joškos Kinder. Flucht und Alija durch Europa</i> (ur. Klaus Voigt, 2006), je pričevanje Josefa (Joška) Indiga (1917–1998), v času druge svetovne vojne komaj malce več kot dvajsetletnega hrvaškega Juda in mladinskega cionističnega vodje v organizaciji Mladinska alija, ki jo je vodila znamenita Recha Freier. Otroci, ki jih je reševal, so bili iz različnih držav srednje in vzhodne Evrope, stari do 18 let. Indig jih je od leta 1940 skušal spraviti na varno v Palestino. A se je pot, ki bi morala voditi čez Jugoslavijo in preko Grčije, nekoliko zavlekla – tako močno, da je trajala vse do leta 1943, ko se je naposled s prebegom v Švico srečno razpletla. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani Inštituta za kulturne in spominske študije ZRC SAZU.</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	
<p>40</p>	<p><i>Sonjin dnevnik. Beg in alija v zapisih Sonje Borus iz Berlina, 1941–1946, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2021.</i></p> <p>Dnevnik Sonje Borus prinaša pripoved mlade Berlinčanke, ki je holokavst osvetljevala iz svojega zornega kota. Prvi zapisi v dnevniku segajo v leto 1941, ko je morala skupina, ki jo je vodil Joško Indig in ki je preko Jugoslavije želela priti v Palestino, nenadoma skreniti s prvotno načrtovane poti. Skupina je zavetje najprej našla v lovskem dvorcu na Lesnem Brdu pri Horjulu. Po letu dni bivanja v tem dvorcu je morala skupina zbežati v Nonantolo pri Modeni, po nemški zasedbi pa je nato zbežala iz Italije v Švico. Sonja Borus je v svoje dnevniške zapise poleg vsakdanjih, dekliških težav vpisovala tudi svoje dvome in skrbi, s čimer je izkazala pogum za pogum za sprotno premišljevanje o stiskah, v katerih so se znašli otroci na begu. [...]</p> <p>Več o knjigi preberite na spletni strani Inštituta za kulturne in spominske študije ZRC SAZU.</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	

Projekt Krokus 2022/23

41	<p><i>Leov zapis. Beg in alija v poročilu Lea Kofflerja, 1941 – 1944</i>, Ljubljana: Založba ZRC SAZU, 2022. (16+)</p> <p><i>Leov zapis</i> predstavlja tretji in hkrati zadnji del prevajalskega projekta, s katerim želi ZRC SAZU javnost seznaniti z zgodbo o skupini judovskih otrok, ki je na dolgem begu pred terorjem nacizma in fašizma leto dni prebila tudi na Lesnem Brdu v okolici Ljubljane. Leta 2018 so v prevodu izšli <i>Joškovi otroci</i>, pričevanje Josefa (Joška) Indiga (1917–1998), ki mu je bila zaupana skrb za omenjene otroke. Lani [2021, op. ur.] je sledil izid <i>Sonjinega dnevnika</i>, dela, ki ga je Sonja Borus (1927–), eno od deklet v skupini, pri štirinajstih letih začela pisati prav na Lesnem Brdu. Zadnje v slovenščino prevedeno pričevanje iz te trilogije, <i>Leov zapis</i>, pa je izpod peresa Lea Kofflerja (1925–2006), enega od starejših fantov, ki je skupino spremljal večino časa in dogodke na njeni težki, skrajno negotovi poti popisal leta 1944, potem ko mu je končno uspelo priti na cilj v Palestino.</p> <p>Vir: spletna stran Inštituta za kulturne in spominske študije ZRC SAZU.</p> <p>Priporočena starost: 16+</p>	
-----------	---	---